

ПРОТОКОЛ № 33
засідання наукової ради Національного фонду досліджень України
(НФДУ)

10 жовтня 2024 року

Місце проведення: у зв'язку з продовженням дії воєнного стану, засідання відбувається в дистанційній формі шляхом аудіо/відео конференції із застосуванням програмного забезпечення Zoom.

Реєстрація членів наукової ради (далі – НР) НФДУ проводиться онлайн шляхом приєднання до аудіо/відео конференції (кількісний склад НР НФДУ – 30 осіб). Засідання НР НФДУ є правоможним, якщо на ньому присутні не менше двох третин загального складу НР НФДУ.

За результатами реєстрації на засіданні присутній 21 член НР НФДУ (поіменно):

Амеліна Світлана Миколаївна, Боярська-Хоменко Анна Володимирівна, Бурлаєнко В'ячеслав Миколайович, Данішевський Владислав Валентинович, Дорошенко Андрій Олегович, Кашуба Олена Віталіївна, Кісь Оксана Романівна, Колосніченко Олена Володимирівна, Коритченко Костянтин Володимирович, Кузьмін Юрій Ігорович, Лебовка Микола Іванович, Лютий Тарас Володимирович, Матишевська Ольга Павлівна, Моїсеєнко Іван Іванович, Москаленко Роман Андрійович, Носич Олександр Йосипович, Павличенко Артем Васильович, Семенов Андрій Олександрович, Чолій Сергій Васильович, Шепельський Дмитро Георгійович.

Вільчинський Станіслав Йосипович – голова НФДУ, головує на засіданні;

Представники дирекції НФДУ:

Полоцька Ольга Олександрівна – виконавчий директор НФДУ.

Перед початком засідання С. Вільчинський повідомив членів наукової ради про відпустку секретаря НР НФДУ Я. Іванчука та запропонував поставити на голосування питання про затвердження секретарем НР НФДУ Литвинову Надію Олександрівну, головного спеціаліста сектору організаційного забезпечення НФДУ, на сьогоднішнє засідання НР НФДУ.

Голосування: «за» – 16; «проти» – 0; «утримались» – 5

ВИРІШИЛИ:

Затвердити секретарем НР НФДУ на сьогоднішнє засідання Литвинову Надію Олександрівну.

Головуючий поставив на голосування питання про затвердження порядку денного засідання НР НФДУ.

Голосування: «за» – 15; «проти» – 0; «утримались» – 6

ВИРІШИЛИ:

Затвердити запропонований порядок денний.

Порядок денний:

1. Про розгляд звернень грантоотримувачів (доповідач – О. Полоцька).
2. Про розгляд листа Міністерства освіти і науки України (доповідач – С. Вільчинський)
3. Про розгляд листа Міністерства фінансів України (доповідач – С. Вільчинський).
4. Про результати опрацювання профілей бази даних експертів АС «Конкурс проектів НФДУ» (доповідачі – голови секцій).
5. Різне.

Перше питання порядку денного: **Про розгляд звернень грантоотримувачів.**

СЛУХАЛИ:

О. Полоцьку, яка нагадала присутнім про розгляд на попередньому засіданні наукової ради звернення від Інституту фізики напівпровідників імені В.Є. Лашкарьова НАНУ за проектом 2023.04/0119, науковий керівник Л. Хоменкова, щодо заміни у складі виконавців проекту, а саме: С.П. Залеток замінити на Є.М. Макогоненко.

Рішенням членів наукової ради вищезазначене звернення було направлено до наукової ради секції біології, медицини і аграрних наук з метою проведення аналізу релевантності заміни виконавців за проектом (Протокол № 32 від 24 вересня 2024 року).

Заслухали представника НР секції біології, медицини і аграрних наук О. Матишевську.

В обговоренні взяли участь: Р. Москаленко, О. Кісь, О. Матишевська, О. Полоцька.

За результатами обговорення С. Вільчинський виносить на голосування пропозицію відкласти розгляд питання щодо заміни у складі виконавців проекту 2023.04/0119 на наступне засідання наукової ради та доручити науковій раді секції біології, медицини і аграрних наук надати деталізоване обґрунтування свого рішення щодо релевантності/нерелевантності пропонованої грантоотримувачем заміни виконавця проекту.

Голосування: «за» - 16; «проти» - 0; «утримались» - 5.

ВИРІШИЛИ:

Відкласти розгляд питання щодо заміни у складі виконавців проекту 2023.04/0119 на наступне засідання наукової ради та доручити науковій раді секції біології, медицини і аграрних наук надати деталізоване обґрунтування свого рішення щодо релевантності/нерелевантності пропонованої грантоотримувачем заміни виконавця проекту.

Друге питання порядку денного: **Про розгляд листа Міністерства освіти і науки України.**

СЛУХАЛИ:

С. Вільчинського, який повідомив, що до НФДУ надійшов лист Міністерства освіти і науки України про надання інформації.

Зазначеним листом МОН України просить Фонд розглянути можливість подавати на постійній основі Міністерству інформацію за розробленими МОНом статистичними формами задля підтвердження даних, поданих від наукових установ і закладів вищої освіти.

Інформація запитується МОНом для здійснення ним верифікації даних при проведенні державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти на предмет оцінювання ефективності їх наукової діяльності. За допомогою запитуваної у Фонду інформації МОН хоче верифікувати показники, надані йому науковими установами та ЗВО, під час проведення міністерством відповідного атестаційного оцінювання.

Загально відомо, що правовий порядок в Україні ґрунтується на таких засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством.

Відповідно до законодавства Фонд є державною бюджетною установою, утвореною відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», а функції з управління Фондом виконує Кабінет Міністрів України.

Фонд у своїй діяльності керується виключно Конституцією та законами України, та іншими нормативно-правовими актами.

Відповідно до затвердженого Кабінетом Міністрів України Положення про Міністерство освіти і науки України (далі - Положення), МОН є центральним органом виконавчої влади, одними із функціональних завдань якого є організаційно-методичне забезпечення державної атестації наукових установ, а також здійснення контролю за діяльністю закладів освіти, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг, незалежно від їх підпорядкування і форми власності.

За правилами Положення про МОН, міністерство має право для виконання покладених на нього завдань отримувати інформацію, документи і матеріали виключно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, статистичні дані отримувати виключно від органів статистики.

Фонд у своїй діяльності не надає послуг чи не провадить діяльності, пов'язаної з наданням таких послуг, контроль чи координація за якими належать до сфери управління МОН.

Тому надавати інформацію за статистичними формами, встановленим МОНом шляхом заповнення розроблених міністерством таблиць Фонд законодавством не зобов'язаний.

Тим більше враховуючи, що до повноважень Фонду не належить проведення будь-якої статистично-аналітичної роботи з таких питань, а у структурі дирекції Фонду відсутні відповідні підрозділи, до функціональних

обов'язків яких віднесені такі питання, а працівники існуючих структурних підрозділів не мають таких обов'язків у посадових інструкціях.

Головуючий зауважив, що лише підготовка значного обсягу інформації шляхом заповнення великої кількості наданих МОНОм таблиць може реально зашкодити своєчасному та якісному виконанню дирекцією Фонду своїх основних завдань.

Крім того, зазначеним листом МОНОм запитується окрема інформація, що містить персональні дані осіб, згоди на розголошення якої вони не давали, така інформація в розумінні закону є конфіденційною та взагалі не може бути надана (розголошена) без відома (згоди) конкретних фізичних осіб, наприклад, експертів.

При цьому більшість інформації, яку хоче отримати МОН від Фонду шляхом надання йому заповнених таблиць у вигляді розроблених міністерством форм, наявні у відкритому доступі, зокрема на офіційному вебсайті Фонду і може бути перевірена уповноваженим працівниками міністерства при виконанні ними своїх службових обов'язків шляхом самостійного проведення пошуку, збору та верифікації відкритих даних щодо участі працівників підпорядкованих МОНу наукових установ та ЗВО у оголошених та проведених конкурсах НФДУ.

Тому, логічним й послідовним у такому випадку здається розгляд можливості надання Фондом інформації лише за окремими персоніфікованим запитом МОНу щодо конкретної установи чи особи, причому лише щодо тієї інформації, яка не може бути самостійно перевірена МОНОм на офіційному вебсайті НФДУ.

В обговоренні взяли участь: В. Кісь, Т. Лютий, О. Полоцька, Д. Шепельський.

С. Вільчинський запропонував доручити дирекції Фонду підготувати проєкт відповіді Міністерству освіти і науки України з урахування пропозицій, що були висловлені в ході обговорення цього питання на засіданні наукової ради.

Голосування: «за» - 17; «проти» - 0; «утримались» - 4.

ВИРІШИЛИ:

Доручити дирекції Фонду підготувати проєкт відповіді Міністерству освіти і науки України з урахування пропозицій, що були висловлені в ході обговорення цього питання на засіданні наукової ради.

Третє питання порядку денного: **Про розгляд листа Міністерства фінансів України.**

СЛУХАЛИ:

С. Вільчинського, який поінформував членів наукової ради про перспективи та ризики бюджетного фінансування Фонду на 2025 рік.

Так, проєктом Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» (далі – проєкт Бюджету) від 14.09.2024 р. за реєстраційним № 12000 Фонду виділено за напрямом грантової підтримки сума коштів на

рівні 2024 року. Однак, вказаних асигнувань катастрофічно не вистачає для покриття існуючої потреби, тобто профінансувати вже визначених переможців конкурсів, які були проведені Фондом у минулі роки. Розмір цієї додаткової потреби складає 143 млн. грн. Крім того, для оголошення двох нових конкурсів у 2024 році і, відповідно, фінансування переможців у 2025 році, необхідно 100 млн.грн.

Враховуючи вищезазначене дирекцією було подано додаткову потребу (243 млн грн) як під час підготовки пропозицій до Бюджетної декларації на 2025–2027 роки, так і бюджетного запиту на цей же період. Це було здійснено своєчасно, однак через низку причин додаткова потреба на грантову підтримку не була задоволена ні МОН, ні Мінфіном. І тому станом на зараз маємо в проекті Бюджету на 2025 суму 567,7 млн грн.

Головуючий повідомив, що існуючу проблему обговорено з головою Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій пані Олександрою Антонюк. Крім того, виконавчий директор Фонду за дорученням голови НР НФДУ представляла Фонд на засіданні Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, яке відбулося 30.09.2024 р.

Станом на сьогодні в результаті проведеної серйозної роботи дирекції Фонду маємо офіційний висновок Комітету, в якому доручено МОН як ГРБК забезпечити збільшення фінансування Фонду в 2025 р. на 43%. Це має задовільнити потреби Фонду.

Однак, Мінфін бажає корінно розібратись, якими рішеннями Наукової ради Фонду спричинено додаткову потребу і відповідно звернувся до нас своїм листом.

В обговоренні взяли участь: Д. Шепельський, О. Полоцька, В. Кісь, С. Вільчинський.

С. Вільчинський запропонував створити робочу групу для підготовки ґрунтовної відповіді Мінфіну враховуючи наявність бюджетних тонкощів, якими слід грамотно оперувати, із залученням представників Наукового комітету (за згодою), наукової ради та дирекції Фонду.

О. Полоцька запропонувала до складу робочої групи трьох представників дирекції Фонду.

С. Вільчинський звернувся до голів секцій НР щодо їх участі у робочій групі або надання кандидатур від секцій НР до складу зазначеної робочої групи.

В обговоренні взяли участь: В. Кісь, О. Полоцька.

За результатами обговорення головуєчий поставив на голосування питання про затвердження складу робочої групи з підготовки листа до Міністерства фінансів України та розгляду проекту листа на наступному засіданні НР.

Голосування: «за» - 17; «проти» - 0; «утримались» - 4.

ВИРІШИЛИ:

Затвердити склад робочої групи з підготовки листа до Міністерства фінансів України та розглянути проєкт листа на наступному засіданні НР.

Четверте питання порядку денного: **Про результати опрацювання профілей бази даних експертів АС «Конкурс проєктів НФДУ».**

СЛУХАЛИ:

Головуючий поінформував, що з метою покращення якісного складу експертів науковими радами секцій проведено роботу з опрацювання профілів осіб у базі експертів на відповідність критеріям, визначеним науковою радою НФДУ.

СЛУХАЛИ:

Доповіді голів наукових рад секцій та прийняті ними рішення.

С. Вільчинський виніс на голосування пропозицію доручити дирекції НФДУ здійснити відповідні дії в АС «Конкурс проєктів НФДУ» згідно з рішеннями наукових рад секцій.

Голосування: «за» - 18; «проти» - 0; «утримались» - 3.

ВИРІШИЛИ:

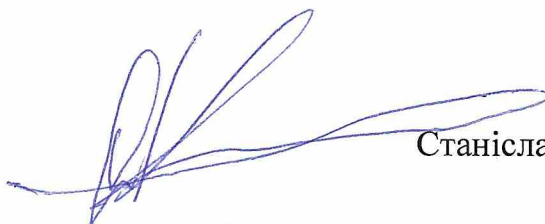
Доручити дирекції НФДУ здійснити відповідні дії в АС «Конкурс проєктів НФДУ» згідно з рішеннями наукових рад секцій.

П'яте питання порядку денного: **Різне.**

Пропозиції відсутні.

С. Вільчинський повідомив, що всі питання порядку денного вичерпано.

Голова НФДУ

Станіслав ВІЛЬЧИНСЬКИЙ

Секретар НР НФДУ

Надія ЛИТВИНОВА